

גליון פרשת חיי שרה ה' אלפים תשע"א "תעוררו את האהבה עד שתחפץ", [מותר לצלם לזיכוי הרבים]

אמונה בחוש

לעבדך ליצחק. ושאר המעלות שראה בה על הבאר היו רק תוספת חזק שזכו היא הכלה, אבל ההכרעה היתה כבר ברגע שראה שה' זמן אותה לשם, זה היה מספיק, והם דברינו דאליעזר היה בדרגה גבוהה של אמונה והיה בטוח שהצליח ה' דרכו, וכן הכתוב "אתה הכחת לעבדך ליצחק" ר"ת **הל"ל**, דאליעזר היה כבר במצב של אמירת הלל על הישועה עוד קדם שהגיעה. וכן **מתלקחת** מרמז בכתוב (שם מח) "אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו", דאש מתלקחת היא הקלפה הקרובה ביותר לחשמל הפועל בעולם הזה, ואליעזר הרגיש את האש מתלקחת שפועלת עבורו.

וכעין זה מצינו ב'אור החיים' (בראשית יח, יג) שמקשה מדוע כששרה צחקה לאחר שהקב"ה אמר לה שתלד, הקב"ה הקפיד על זה, וכשאברהם צחק כמו שכתוב (שם יז, יז) **"ויפל אברהם על פניו ויצחק"**, הקב"ה לא הקפיד עליו ולא בא אליו בטענות, ומישב ששרה צחקה לאחר שראתה את העור של גופה מתעדר ונהיה צעיר, ואז היא ראתה שאכן היא נהנית צעירה, וברכת הקב"ה מתקמת, כמו שכתוב (שם יח, יב) **"ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה"**, ועל זה הקב"ה הקפיד, דהקב"ה רוצה שיאמינו בו בלב שלם מיד כשמבטיח, ושכבר אז יצחקו וישמחו מכח אמונה זו, כמו שהיה אצל אברהם, אבל לאחר שכבר רואים איך הברכה מתחילה להתקיים, כבר אין בזה גדלות לצחק, ועל זה הקפיד הקב"ה, (שם יג) **"למה זה צחקה שרה"** ומרמז **"זה"** הינו עכשיו, מדוע רק עכשיו צחקה, היית צריכה כבר לצחק מקדם. וזה שכתוב אצל אברהם (שם טו, ו) **"והאמן בה"** ו**יחשבה לו צדקה**, ומרמזת בכתוב אמונה **"והאמן בה"**, וזה היה לאחר הבטחת הזרע מה', דכאן התגלתה האמונה בחוש שהיתה לאברהם.

מצינו ברש"י (בראשית ז, ז) נח מקטני אמונה היה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול ולא נכנס לתבה עד שדחקהו המים. וכן מצינו במדרש (בר"ל, ו) נח מחסר אמונה היה אלולי שהגיעו המים עד קרסליו לא נכנס לתבה. ושמעתי קושיא איך שיך לומר על נח שהיה מחסר אמונה, הרי רואים שבנה תבה במשך מאה ועשרים שנה. ומבאר לדברינו דנח בודאי האמין בלב שלם שיבא מבול, אלא שהאמונה היתה בדרגה נמוכה כמו אצל שרה, ולא בדרגה הגבוהה של אברהם. דאם היתה לו אמונה בדרגה של אברהם לא היה מחכה לראות שהנבואה מתגשמת בעולם הזה, אלא באותו יום בבקר בהגיע הזמן, אפלו אם השמש יוקדת, היה צריך לנכנס לתבה ולהאמין בלב שלם שעתה ירד המבול. ובה שחכה

כתוב (בראשית כד, כב) **"ויהי כאשר פלו הגמלים לשתות ויחך האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיו עשרה זהב משקלם"**. צריך להבין מדוע הזכיר אליעזר לתת את הזהב לרבקה, עוד לפני שידע מאיזו משפחה היא, ועדין לא הציג את השדוך, ולא המתין לראות אם ההורים מסכימים ואם הבת מסכימה וכו', וכבר מהר לתת הרבה זהב לרבקה, ומדוע לא המתין יום נוסף לראות איך העניינים מתגלגלים.

נראה לבאר דאליעזר, לאחר שראה את כל ההשגחה הפרטית במספר בפרשה, הוא ראה איך הקב"ה מוביל את המהלך של השדוך, וכשראה את מדת החסד של רבקה בנתינת המים, הוא הבין שמצדו הוא מענין בה בשביל יצחק, ומה שנושאר הוא שמצד משפחת רבקה יסכימו, ועל זה היתה לו אמונה חושית שבודאי הקב"ה ידאג לגמר את כל הענין על צד הטוב, ורצה להראות את האמונה בחוש, לכן נתן את הזהב כבר עכשיו, כדי להראות בחוש את האמונה, ולהראות שהוא מוכן לתת זהב, מכח אמונה זו, והוא אכן בוטח בקב"ה שכשם שהראה עד עכשיו את רצונו בשדוך זה, כך ידאג לגמר את הענין על צד הטוב. וכן הכתוב (בראשית כד, מז) **"ואשם הנזם על אפה"** בגימטריא אמונה דפעלה זו הוא עשה מכח האמונה. וכן מובא בספר 'דורשי רשומות' (ע' קצ) בשם 'תוספות השלם' שהכתוב (שם כב) **"ויהי כאשר פלו הגמלים לשתות"** ר"ת **כל"ה**. ומבאר לדברינו דבזמן זה היא כבר היתה כלה בעיני אליעזר. וכן מובא בספר 'ו'ספר משה' שהכתוב (שם כג) **"ויאמר בת מי את"** בגימטריא הוא היה בטוח פי הצליח הקדוש ברוך הוא דרכו.

וכן שמעתי קשיה מהרה"ג ר' אפרים וקסמן שליט"א, מה היתה הגדלות של רבקה אמנו שנתנה מים לאליעזר ולגמליו, הרי כל אחד שהיה רואה אדם עשיר ונכבד שמבקש משהו היה רץ לעשותו, ואליעזר שהיה שליחו של אברהם שהיה עשיר גדול מאד **"וכל טוב אדניו בידו"**, בודאי שרבקה תרוץ לעשות מה שיבקש. ובאר על פי מעשה מהאדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל, שבא אליו יהודי בשאלה שבין שיש לו מספיק ממון רק לנשואי בנו הראשון, האם לנסע לחוץ לארץ לאסף כסף לנדונייה מיד, או להמתין שיגיע עת נשואי בנו השני ויצטרך לזה. ואמר לו לסע מיד, דעתה יצליח יותר, דבזמן שהוא יהיה נצרך אמתיו אין הרבה אנשים שיש להם זכות לתת צדקה לעני הגון, ואלו עכשיו שעדין אינו בגדר עני הגון ממש, יש יותר שזכאים לתת לו. ובאר על פי זה שאליעזר אמר לקב"ה שיבוא לבאר, ומי שתזכה לעמד שם בזמן באו, זאת ראה מספקת שהיא הזווג האמתית. כמו שכתוב (בראשית כד, יד) **"אתה הכחת**

לראות בפעל שהנבואה מתגשמת, זה מראה שהיה בדרגה נמוכה מאברהם. וכמובא ב"ש" (שם ו, ט) אלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם. דנח האמין ובנה תבה מחמת צווי ה', אבל היתה חסרה לו המדרגה לעשות מעצמו פעולות בלח האמונה.

וכן מובא ברבנו בחיי (שמות טז, ד) רבי אליעזר המודעי אומר כל מי שיש לו מה שיאכל היום ואומר מה אכל למחר הרי זה מקטני אמנה. ובאור דבריו פי האומר בן מראה בעצמו שאין בטחונו אלא במה שרואה תחת ידו, על בן הוא מקטני אמנה, לפי שעקר האמונה להאמין מה שאין אדם רואה שיתלה בטחונו בבעל הרחמים שבראו ואת יומו, שירחם עליו ויתן לו פרנסתו.

מציינו במדרש (אסת"ר ז, יג) בשעה שנחתמו האגרות ונתנו ביד המן, ויבוא שמח הוא וכל חבורתו ופגעו במרדכי, וראה מרדכי שלשה תינוקות שהיו באים מבית הספר, שאל לאחד מהם פסק לי פסוקין א"ל "אל תירא מפחד פתאם ומשאת רשעים כי תבא", פתח השני ואמר "עצו עצו ותפר דברו דבר ולא יקום פי עמנו אל", פיון ששמע מרדכי כן שחק והיה שמח שמחה גדולה, אמר לו המן מה היא זאת השמחה ששמחת לדברי התינוקות הללו, אמר על בשורות טובות שבשרוני, שלא אפחד מן העצה רעה שיעצת עלינו, מיד כעס המן הרשע ואמר אין אני שולח ידי בתחלה אלא באלו התינוקות. רואים גם כאן שהאמונה הביאה את מרדכי לידי שחוק ושמחה מיד כשנגזרה הגזרה, אף על פי שעדיין לא ראו בחוש שום ישועה, ואדרכה באותו זמן התחילה הגזרה והמצב היה קשה מאד, בכל זאת מרדכי שחק אף על פי שגמר בזה לכאורה להכעיס את המן יותר, דהאמונה אצלו היתה אמונה חושית באפן שירדה לגשמי מיד. וכן מציינו בגמ' (ב"ב עה.) אמר לו ריקא, אלמלא לא ראית לא האמנת, מלגלג על דברי חכמים אתה, נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות.

וכן מובא ב"ש"ה' (בשלח תורה אור) בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים, פי האמינו בה' ולקחו תפים ומחולות, פי האמינו בתשועת ה' אשר יעשה להם. רואים את הזכות של הנשים צדקניות, שבזכותן נגאלו ישראל ממצרים, שזאת היתה האמונה בחוש שהיתה להם, שלקחו תפים ביציאתן ממצרים, כדי שיהיה להן במה לתופף כשיאמרו שירה, ובזה היתה מעלתן יותר מהאנשים, שרק לאחר שראו את הנסים אמרו שירה "אז ישיר". ועוד מובא שם (ווי העמודים כז) ועל זה אמרו רבותינו בקש הקב"ה לעשות סנחריב גוג ומגוג, וחזקיהו מלך המשיח, אמרה מדת הדין רבנו של עולם ומה דוד מלך ישראל שאמר במה שירות ותשבחות ולא עשיתו משיח, וחזקיהו שלא אמר לפניך שירה וכו', וקשה והלא פתיב "מכתב לחזקיהו" אלא לפניך דיק, כלומר שלא הקדים לומר שירה

לפניך קודם שנעשה הדבר, ובזה יתבאר "תשורי מראש אמנה" עתידין שיאמרו ישראל שירה לעתיד לבא, דהיינו על הנסים שיתבשרו עליהם יקדימו לשורר מיד קודם שיתקיים הדבר, וזהו על לעתיד לבא, וזהו "תשורי מראש אמנה" כלומר תתחיל לשורר מראש דהיינו מקדם אשר נעשה, ובזה מתרץ מה שהקפיד הקב"ה [בקריעת ים סוף] ואמר 'מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה', כלומר לאחר שטבעו בים אתם רוצים לומר שירה ולא אמרתם מקודם מיד בשעת ההבטחה. שמדת הצדיק שמיד שהבטח לדבר טוב, לומר שיר ושבח להשם יתברך אף שעדיין לא נתקיים ההבטחה פי זהו מצד האמונה שמאמין בה'.

כתוב (ש"א א, יז) "ויצו עלי ויאמר לך לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך אשר שאלת מעמו: ותאמר תמצא שפחתך חו בעיניך ותלך האשה לדרך ותאכל ופניה לא היו לה עוד". רואים את האמונה בחוש שהיתה לחנה לאחר שהתפללה וקבלה את הברכה מעלי, היתה בטוחה בישועתה "ותאכל ופניה לא היו עוד". היינו שעשתה מעשה של אכילה בשמחה כמו שהיא כבר קבלה את הישועה בפעל. וכן הכתוב "ופניה לא היו לה עוד" ר"ת הודא"ה, דחנה היתה כבר במצב של הודאה.

מציינו בגמ' (שבת לא.) בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת ונתת באמונה. הינו לא מספיק שיש לאדם אמונה, אלא צריך שתהיה לו אמונה שתשפיע על המשא ומתן שלו, וגם בעניני הפסוף וזהב שלו הוא יפעל על פי האמונה, כמו אליעזר עבד אברהם וכדלעיל. וזה ששואלים את האדם נשאת ונתת באמונה. וכן מובא ב'תוספות' שם (ד"ה אמונת) אמונת זה סדר זרעים, מפרש בירושלמי שמאמין בחי העולמים וזורע. רואים שעניני הפרנסה והזריעה, צריכים להיות עם אמונה.

בסליחות ליום חמישי נאמר אנשי אמנה אבדו באים בכח מעשיהם. נראה דיש כאן רמז שאנשי אמנה הם אלו שמכניסים את האמונה במעשיהם, והאמונה חודרת לתוך עולם המעשה.

וכן מציינו בגמ' (ביצה טו:) אמר ר' יוחנן משום ר' אלעזר בר' שמעון אמר להם הקב"ה לישראל בני לוו עלי, וקדשו קדשת היום, והאמינו בי ואני פורע. הינו שמכח האמונה והאמינו בי, שהקב"ה יחזיר ההוצאות שבת, אדם יקח הלואה ויקנה צרכי שבת, אף על פי שאיננו יודע מהיכן יחזיר, וגם כאן רואים את החיוב של אמונה שאדם צריך לעשות מעשה כתוצאה מהאמונה. וכן מובא בספר 'לקוטי מוה"ר' (כג) כשתחשב כל פך המצוה אצלו עד שאין מרגיש בהפסד ממון, ומוציא ומפזר ממון בשביל המצוה, זאת הבחינה נקראת אמונה פי עקר האמונה היא הממון.

אודה מאד לכל מי שישלח לי הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים

בכדי להוציא לאור את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' אנו זקוקים לעוד נרשמים. הנרשמים מראש יקבלו את הסט [4 כרכים] במחיר 80 ₪ בלבד. אין צורך לשלם מראש. נא להשאיר הודעה בתא קולי 0573109982. או בפקס 0737254480. או במייל fish@neto.net.il